Sygn. akt I C 809/16

WYROK
W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 25 października 2016 roku

Sąd Okręgowy w Kielcach – Wydział I Cywilny

w składzie:

Przewodniczący: SSO Agnieszka Paw

Protokolant: st. protokolant Ewelina Krawczyk

po rozpoznaniu w dniu 25 października 2016 roku w Kielcach

na rozprawie

sprawy z powództwa (...) Spółki z o.o. z siedzibą w B.

przeciwko K. K.

o uznanie czynności prawnej za bezskuteczną

I. uznaje za bezskuteczną w stosunku do powoda (...) Spółki z o.o. z siedzibą w B. zawartą w dniu 16 marca 2012 roku przed notariuszem S. D. za nr Rep. A 1637/12, pomiędzy A. K. a pozwaną K. K. umowę darowizny ½ udziałów w prawie własności nieruchomości: położonej w miejscowości K. składającej się z działki oznaczonej numerem ewidencyjnym (...), dla której Sąd Rejonowy we Włoszczowie prowadzi księgę wieczystą Nr (...), położonej w miejscowości S. składającej się z działek o numerach ewidencyjnych (...) dla której Sąd Rejonowy we Włoszczowie prowadzi księgę wieczystą Nr (...), położonej w miejscowości N. składającej się z działek o numerach ewidencyjnych (...) dla której Sąd Rejonowy we Włoszczowie prowadzi księgę wieczystą Nr (...), położonej w miejscowości M. składającej się z działek o numerach ewidencyjnych (...), dla której Sąd Rejonowy we Włoszczowie prowadzi księgę wieczystą Nr (...) - w celu umożliwienia zaspokojenia wierzytelności powoda (...) Spółka z o.o. z siedzibą w B. należnej od dłużnika A. K. w kwocie 124, 376, 53 zł (sto dwadzieścia cztery tysiące trzysta siedemdziesiąt sześć złotych 53/100) należności głównej wynikającej z prawomocnych nakazów zapłaty: Sądu Rejonowego w Bytomiu z dnia 28 maja 2012 roku w sprawie sygn. VIG Nc 1646/12 i Sądu Okręgowego w Katowicach z dnia 25 stycznia 2010 roku w sprawie sygn. XIII GNc 36/10/ B, odsetek od niespłaconych należności głównych oraz kosztów procesu wynikających z wyżej wymienionych nakazów zapłaty

II. zasądza od pozwanej K. K. na rzecz powoda (...) Spółka z o.o. z siedzibą w B. kwotę 15 421,00 zł (piętnaście tysięcy czterysta dwadzieścia jeden złotych) złotych tytułem zwrotu kosztów procesu w tym kwotę 1985,00 zł (jeden tysiąc dziewięćset osiemdziesiąt pięć złotych) tytułem kosztów postępowania zabezpieczającego.

I C 809/16 Uzasadnienie

W pozwie wniesionym w dniu 5 lutego 2016r. przeciwko pozwanej K. K. powód (...) Spółka z o.o. z siedzibą w B. domagał się uznania za bezskuteczną wobec powoda umowę darowizny dokonanej przez dłużnika A. K. na rzecz swojej córki K. K. na mocy aktu notarialnego rep. A nr (...) sporządzonego przez notariusza S. D., obejmującej ½ udziału w prawie własności nieruchomości, dla których Sąd Rejonowy we Włoszczowie prowadzi księgi wieczyste o nr: (...), (...), (...), (...) oraz zasądzenie od pozwanej na rzecz powódki kosztów procesu, w tym kosztów postępowania zabezpieczającego w kwocie 1985,00zł.

W uzasadnieniu podnosił, iż A. K. będący dłużnikiem powoda, w drodze darowizny przeniósł na swoją córkę K. K. przysługujący mu udział w wysokości ½ części w nieruchomościach opisanych wyżej, czyniąc to z pokrzywdzeniem powoda jako wierzyciela. Roszczenie swoje powód opierał na treści art. 527 k.c. w związku z art. 529 k.c i art. 528k.c.

Pozwana K. K. wniosła o oddalenie powództwa, podnosząc, iż strona pozwana podjęła próby ugodowego zakończenia postępowania i spłaty zadłużenia dłużnika A. K..

Sąd ustalił następujący stan faktyczny:

Na mocy nakazu zapłaty z dnia 25 stycznia 2010r. Sądu Okręgowego w Katowicach w sprawie sygn. akt XIII GNc 36/10/B pozwani U. S. i A. K. zobowiązani zostali solidarnie do zapłaty na rzecz (...) Spółki z o.o. z siedzibą w B. kwoty 294 344,42zł. z ustawowymi odsetkami liczonymi od dnia 13 stycznia 2009r. do dnia zapłaty oraz kwotę 3 681,00zł. tytułem zwrotu kosztów procesu. W dniu 10 marca 2010r. nakazowi zapłaty została nadana klauzula wykonalności.

(dowód: nakaz zapłaty z dnia 25 stycznia 2010r. w sprawie sygn. akt XIII GNc 36/10/B Sądu Okręgowego w Katowicach w aktach sprawy I Co 220/15 Sądu Okręgowego w Kielcach)

Z uwagi, iż dłużnik A. K. nie wywiązał się ze spłaty zadłużenia powód na podstawie powyższego tytułu wykonawczego wystąpił do Komornika Sądowego przy Sądzie Rejonowym w Jędrzejowie R. S. o wszczęcie postepowania egzekucyjnego. P. egzekucyjne prowadzone pod sygn. akt Km 678/12 postanowieniem z dnia 22 października 2012r. zostało umorzone z uwagi na bezskuteczność egzekucji.

(dowód: postanowienie o umorzeniu postepowania egzekucyjnego dnia 22 października 2012r. w aktach sprawy I Co 220/15 Sądu Okręgowego w Kielcach)

Nakazem zapłaty z dnia 28 maja 2012r. wydanym w sprawie sygn. akt VI GNc 1646/12 Sąd Rejonowy w Bytomiu nakazał U. S. i A. K. zapłacić solidarnie na rzecz (...) Spółki z o.o. z siedzibą w B. kwotę 46 048,44zł. wraz z ustawowymi odsetkami oraz kwotę 606,00zł. tytułem zwrotu kosztów procesu. Nakaz zapłaty uprawomocnił się w dniu 10 lipca 2012r. Na podstawie powyższego tytułu egzekucyjnego na wniosek powódki wszczęte zostało przeciwko dłużnikowi A. K. postepowanie egzekucyjne prowadzone przez Komornika Sądowego przy Sądzie Rejonowym w Jędrzejowie R. S. pod sygn. akt Km 457/13, które okazało się bezskuteczne.

(dowód: nakaz zapłaty z dnia 28 maja 2012r. w sprawie VI GNc 1646/12 Sądu Rejonowego w Bytomiu w aktach sprawy I Co 220/15 Sądu Okręgowego w Kielcach)

Na mocy aktu notarialnego sporządzonego w dniu 16 marca 2012r. przed notariuszem S. D. za nr rep. A 1637/13 A. K. dokonał na rzecz swojej córki K. K. przysługującego mu udziału w wysokości ½ części w prawie własności nieruchomości: położonej w miejscowości K. składającej się z działki oznaczonej numerem ewidencyjnym (...), dla której Sąd Rejonowy we Włoszczowie prowadzi księgę wieczystą nr (...), położonej w miejscowości S. składającej się z działek o numerach ewidencyjnych (...), dla której Sąd Rejonowy we Włoszczowie prowadzi księgę wieczystą nr (...), położonej w miejscowości N. składającej się z działek o numerach ewidencyjnych (...), dla której Sąd Rejonowy we Włoszczowie prowadzi księgę wieczystą Nr (...), położonej w miejscowości M. składającej się z działek o numerach ewidencyjnych (...), dla której Sąd Rejonowy we Włoszczowie prowadzi księgę wieczystą Nr (...).

(dowód: odpisy zupełne ksiąg wieczystych w aktach sprawy I Co 220/15 Sądu Okręgowego w Kielcach)

W sprawie z wniosku powoda (...) Spółki z o.o. z siedzibą w B. o wyjawienie majątku dłużnika A. K. prowadzonej przed Sadem Rejonowym w Jędrzejowie Zamiejscowy Wydział Cywilny z siedzibą we W. pod sygn. akt Co 470/13, dłużnik A. K. wskazał, iż nie jest właścicielem żadnej nieruchomości. Jest właścicielem samochodu osobowego marki D. (...), rok prod. 1998, nie posiada innego majątku ruchomego, środków finansowych, kosztowności, papierów wartościowych. Zatrudniony jest na podstawie umowy o pracę otrzymując najniższe wynagrodzenie.

(dowód: protokół rozprawy z dnia 12 grudnia 2013r. w sprawie VI Co 470/13 w aktach sprawy I Co 220/15 Sądu Okręgowego w Kielcach)

Nieprawomocnym wyrokiem z dnia 26 listopada 2015r. Sąd Rejonowy we Włoszczowie w sprawie sygn. akt II K 55/15 uznał A. K. za winnego, tego że darował K. K. opisane wyżej nieruchomości zagrożone zajęciem przez komornika sądowego, czym udaremnił zaspokojenie swojego wierzyciela (...) Spółki z o.o. z siedzibą w B., to jest przestępstwa z art. 300 § 2 k.k.

(dowód: wyrok z dnia 26 listopada 2015r. w aktach sprawy I Co 220/15 Sądu Okręgowego w Kielcach)

Sąd zważył co następuje:

Stosownie do art. 527 § 1 k.c., gdy wskutek czynności prawnej dłużnika dokonanej z pokrzywdzeniem wierzycieli osoba trzecia uzyskała korzyść majątkową, każdy z wierzycieli może żądać uznania tej czynności za bezskuteczną w stosunku do niego, jeżeli dłużnik działał ze świadomością pokrzywdzenia wierzycieli, a osoba trzecia o tym wiedziała lub przy zachowaniu należytej staranności mogła się dowiedzieć. Zgodnie z § 2 tego przepisu, czynność prawna dłużnika jest dokonana z pokrzywdzeniem wierzycieli, jeżeli wskutek tej czynności dłużnik stał się niewypłacalny albo stał się niewypłacalny w wyższym stopniu, niż był przed dokonaniem czynności. Jeżeli wskutek czynności prawnej dłużnika dokonanej z pokrzywdzeniem wierzycieli uzyskała korzyść majątkową osoba będąca w bliskim z nim stosunku, domniemywa się, że osoba ta wiedziała, iż dłużnik działał ze świadomością pokrzywdzenia wierzycieli (§ 3). Zgodnie z art. 528 k.c. jeżeli wskutek czynności prawnej dokonanej przez dłużnika z pokrzywdzeniem wierzycieli osoba trzecia uzyskała korzyść majątkową bezpłatnie, wierzyciel może żądać uznania czynności za bezskuteczną, chociażby osoba ta nie wiedziała i nawet przy zachowaniu należytej staranności nie mogła się dowiedzieć, że dłużnik działał ze świadomością pokrzywdzenia wierzycieli. Z kolei art. 529 k.c. stanowi, że jeżeli w chwili darowizny dłużnik był niewypłacalny, domniemywa się, iż działał ze świadomością pokrzywdzenia wierzycieli. To samo dotyczy wypadku, gdy dłużnik stał się niewypłacalny wskutek dokonania darowizny.

Istotą skargi pauliańskiej jest żądanie ubezskutecznienia w stosunku do wierzyciela czynności prawnej dokonanej przez dłużnika z osobą trzecią, celem zaś skargi pauliańskiej jest umożliwienie wierzycielowi zaspokojenia się z majątku osoby trzeciej w zakresie, w jakim byłoby to skuteczne w stosunku do dłużnika, gdyby ten nie pozbył się swego majątku lub zrezygnował z jego pomniejszenia. Przesłankami udzielenia wierzycielowi opisanej ochrony na gruncie kodeksu cywilnego są: istnienie podlegającego ochronie interesu wierzyciela w postaci wierzytelności, dokonanie przez dłużnika czynności prawnej z osobą trzecią, pokrzywdzenie wierzyciela wskutek czynności prawnej dokonanej przez dłużnika, dokonanie przez dłużnika czynności ze świadomością pokrzywdzenia wierzyciela, uzyskanie wskutek tej czynności korzyści majątkowej przez osobę trzecią, wiedza lub możliwość (przy zachowaniu należytej staranności) dowiedzenia się przez osobę trzecią o działaniu dłużnika ze świadomością pokrzywdzenia wierzyciela. Zdaniem Sądu, w niniejszej sprawie powyższe przesłanki zostały spełnione.

Istnienie wierzytelności powoda (...) Spółki z o.o. w stosunku do dłużnika A. K. nie było sporne między stronami. W dniu wystąpienia z powództwem wierzytelności te były skonkretyzowane w takim stopniu, który umożliwiał im udzielenie ochrony w ramach actio pauliana. Powód w chwili wytoczenia powództwa oraz wyrokowania posiadał tytuły wykonawcze przeciwko dłużnikowi w postaci zaopatrzonych w klauzulę wykonalności prawomocnych nakazów zapłaty.

Warunkiem uwzględnienia skargi pauliańskiej jest to, aby zaskarżona czynność prawna pomiędzy dłużnikiem i osobą trzecią była dokonana z pokrzywdzeniem wierzycieli, co wyjaśnia art. 527 § 2 k.c. Według tego przepisu, czynność prawna jest dokonana z pokrzywdzeniem wierzycieli, jeżeli wskutek tej czynności dłużnik stał się niewypłacalny albo stał się niewypłacalny w wyższym stopniu, niż był przed dokonaniem czynności. Z przepisu tego wynika, że musi istnieć związek przyczynowy pomiędzy niewypłacalnością dłużnika a dokonaną przez niego czynnością prawną z osobą trzecią. Jednocześnie art. 529 k.c. wprowadza domniemanie działania dłużnika z pokrzywdzeniem wierzycieli, jeżeli na skutek dokonania darowizny dłużnik stał się niewypłacalny. W przedmiotowej sprawie nie budzi wątpliwości i nie

było kwestionowane przez stronę pozwaną, iż na skutek darowizny udziału w nieruchomości na rzecz swojej córki K. K., dłużnik A. K. stał się niewypłacalny. Okoliczność powyższa znajduje potwierdzenie w postanowieniu komornika z dnia 22 października 2012r. o umorzeniu egzekucji z uwagi na jej bezskuteczność, jak również wyjaśnień dłużnika A. K. w sprawie o wyjawienie majątku, z których wynika, iż po dokonaniu darowizny nie posiada on praktycznie żadnego majątku, wobec którego powód mógłby skierować egzekucję celem wyegzekwowania przysługującej mu wierzytelności. Po stronie dłużnika A. K. zachodzi zatem domniemanie, iż działał ze świadomością pokrzywdzenia powoda, jako wierzyciela.

W efekcie czynności prawnej- umowy darowizny udziałów w nieruchomości pozwana K. K. uzyskała korzyść majątkową, bowiem nabyła udział ½ części we własności nieruchomości.

Pozwana K. K. jest córką dłużnika A. K., a zatem osobą bliską w rozumieniu art. 527 § 3 k.c. , zachodzi zatem domniemanie, że wiedziała, ze dłużnik działał ze świadomością pokrzywdzenia wierzyciela. Niezależnie od tego zaskarżona czynność prawna była nieodpłatna, a zatem wierzyciel może żądać uznania jej za bezskuteczną, niezależnie od tego, czy pozwana wiedziała lub przy zachowaniu należytej staranności mogła się dowiedzieć, że dłużnik działał z pokrzywdzeniem wierzyciela.

Mając na uwadze powyższe rozważania Sąd uwzględnił powództwo. Wysokość niespłaconej należności głównej wynikającej z prawomocnych nakazów zapłaty wydanych przeciwko dłużnikowi powód określił w uzasadnieniu pozwu na kwotę 124 376,53zł.

O kosztach procesu Sąd orzekł na podstawie art. 98 §1 k.p.c. zasadzając od pozwanej na rzecz powoda należne koszty procesu, na które złożyła się opłata od pozwu oraz wynagrodzenie pełnomocnika ustalone stosownie do § 2 pkt 6 Rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 22 października 2015r. w sprawie opłat za czynności adwokackie (Dz.U. 2015.1800), przyznając jednocześnie na podstawie art. 745 § 1 k.p.c. pozwanemu zwrot kosztów postępowania zabezpieczającego toczącego się przed Sądem Okręgowym w Kielcach w sprawie sygn. akt I Co 220/15 w kwocie 1 985 zł. zgodnie z żądaniem pozwu.